

Opvoeden is loslaten!

Liturgiesuggesties:

Schriftberijming 2 1 en 2

Schriftberijming 2: 4 en 5

Psalm 119: 65

Rond doopbediening: Psalm 105: 1, 3, 5 en 24

1 Samuël 1: 1-28

Psalm 116: 1 en 10 OB

Na verkondiging: Psalm 138: 1 en 2

Psalm 138: 4

***

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Opvoeden is ... loslaten!

Soms lees je woorden die je niet meer loslaten.

Opvoeden is ... loslaten!

Wie z'n kind opvoedt om het vast te houden, om er van te kunnen genieten, ... is een slechte opvoeder en heeft niet het heil van het kind op het oog.

Opvoeden is ... loslaten!

Het is de gang van het leven ... om los te laten.

Een moeder draagt haar kind negen maanden onder haar hart.

Wat een innige band is er tussen moeder en kind.

Er zijn vrouwen die daar lyrisch over kunnen spreken.

Wat een heerlijke tijd ... zo'n zwangerschap.

Met alle bezwaren die er soms aan verbonden kunnen zijn om je kind negen maanden lang zo dicht bij je te hebben.

Maar als de geboorte begint, ... je kind het levenslicht ziet, ... de navelstreng wordt doorgeknipt, ... dan begint het loslaten.

Je baby wordt het eerst gewassen, verzorgd en gekleed door andere handen.

Opvoeden is ... loslaten!

Het is een fijne tijd als moeder snel herstelt, ... haar kind zelf mag en kan voeden ... om het dicht bij zich te hebben.

Maar als je kind gedronken heeft ... moet het weer in de wieg of het baby-bed worden gelegd.

Straks komt de tijd dat borstvoeding niet meer nodig is.

Het contact tussen moeder en kind wordt lossen.

Opvoeden is ... loslaten!

En als je kind - na een jaar - kan gaan staan en gaan lopen, dan moet moeder steeds meer loslaten.

Naar school ... je kind aan anderen toevertrouwen.

Sommige moeders vinden het prettig dat het kan.

Andere moeders hebben een stil verdriet.

Straks het huis uit, op kamers wonen of gaan trouwen.

Dan weet je het als ouders helemaal:
We hebben onze kinderen gekregen ... om ze los te laten.
We mogen onze kinderen niet voor onszelf houden ... om er zelf van te genieten of ...
om ons door hen te laten helpen.
Dat zouden egoïstische motieven zijn.
Opvoeden is ... loslaten!
Opvoeden tot zelfstandigheid - dat wordt van iedere ouder gevraagd.

*

Als er, broeders en zusters, jongens en meisjes, in één moederleven waar is
gebleken dat opvoeden loslaten is, ... dan is dat het geval geweest in het leven van
moeder Hanna.
Het heeft lang geduurd voor zij moeder werd.
Het heeft haar veel tranen en gebed gekost.
Maar de HERE heeft haar haar wens gegeven en haar gebed verhoord.
"Om deze jongen heb ik gebeden, en de HERE heeft mij gegeven, wat ik van Hem
gebeden heb."
"Zij noemde hem Samuël, want /zeide zij/ ik heb hem van den HERE gebeden."

*

Wat is er, broeders en zusters, jongens en meisjes, aan de geboorte van Samuël een
verdriet vooraf gegaan.
Een man, twee vrouwen en ...
Een paar regels zijn voldoende om een huwelijks-drama neer te zetten.
De geschiedenis van Samuël begint met deze woorden: "Er was een zeker man uit
Ramathaïm-Zofim, uit het gebergte van Efraïm, die Elkana heette, de zoon van
Jeroham, den zoon van Elihu, den zoon van Tohu, de zoon van Zuf, een Efrathiet.
Deze had twee vrouwen: de ene heette Hanna en de andere Peninna;
Peninna had kinderen, maar Hanna had geen kinderen."

Huize Elkana is ... verdeeld.
Twee vrouwen in dit huis en een gifwolk bedekt de tafel.
Hier zit Peninna met háár zonen en háár dochters.
Daar zit Hanna - naast háár man - zonder kinderen.
Ze krijgt geen hap door haar keel.
Haar tranen zijn haar tot spijze ...
Hanna draagt het grootste verdriet, dat een vrouw kan worden opgelegd:
Haar moederschoot is gesloten, ... is op slot!
De HERE heeft haar moederschoot toegesloten.

Geen kinderen: Een schande voor een vrouw uit de wereld van het Oosten.
Kinderen betekent immers ... toekomst. Je naam leeft voort ... in je kinderen.
En je naam ... dat ben je zelf.
Geen naam ... geen toekomst.
Wie moet er voor je zorgen, op je oude dag?
Wie zal je naam dragen bij de komst van de Messias?
De HERE heeft haar moederschoot toegesloten.

Het enige wat je kon doen was een andere vrouw in huis halen, bij je man in bed stoppen ... en de kinderen, die dan verwekt worden ... als je eigen kinderen adopteren.

Je begrijpt: Wat een vernedering voor een vrouw als Hanna.

Bovendien - je hoort het al aan haar naam - Pen-nin-na is een kreng van een vrouw.

Ze haalt het bloed onder je nagels vandaan.

Voortdurend zit ze Hanna te treiteren en te jennen.

Niet één keer ... maar jaar in, jaar uit.

Twee vrouwen op één kussen ... daar ligt de duivel dikwijls tussen!

En Elkana? Ach, 't is denk ik een lieve man.

Hij probeert - hoe goed bedoeld ook - Hanna duidelijk te laten merken, dat hij van haar houdt.

Hij trekt haar voor: "Aan Hanna gaf hij een dubbel deel, want hij had Hanna lief, hoewel de HERE haar moederschoot toegesloten had."

Maar met extraatjes en met liefkozende woorden: "Ben ik u niet meer waard dan 10 zonen ..." stil je het verdriet van een diep-bedroefde vrouw niet meer.

*

Hanna kan er, broeders en zusters, jongens en meisjes, daarom niet meer tegenop.

Ze ziet maar één weg die ze met haar verdriet kan gaan: Tot God, tot de HERE!

In de tempel van Silo bidt ze - bitter bedroefd en ... met een gebroken hart.

Haar manier van bidden valt op: Ze bidt lang!

Ze trekt er de aandacht mee van ... Eli.

De oude man Gods - als het ware vastgeplakt tegen de doorpost van de tempel - staat al gauw met z'n oordeel klaar: "Hoe lang zult gij u als een beschonkene gedragen? Zorg, dat gij uw roes kwijtraakt."

Maar Hanna antwoordt: "Ik ben een diepbedroefde vrouw; ... ik heb mijn hart uitgestort voor het aangezicht des HEREN."

Het is een bewijs van de echtheid van Hanna's geloof ... dat zij geen vrede heeft met de stand van zaken.

Zij behoort niet tot die vrome mensen die direct klaar staan met de opmerking: 'Je moet er maar in berusten; het wordt je niet door mensen aangedaan.'

'Niet van mensen aangedaan?

Des te erger; des te onbegrijpelijker.

De HERE heeft haar moederschoot toegesloten.

Maar zou Hij Die sluit ... dan ook niet in staat zijn ... om te openen?

Is Hij daar niet toe genegen?

Is de HERE met Zijn Woord ... dan niet sterker dan de feiten van het leven?

Hanna vindt het de moeite waard om haar nood aan de HERE voor te leggen.

Het is de weg van een mens ... die gelooft.

Gelooft in God.

Gelooft in Zijn Woord.

Immers ... de HERE heeft er toch weet van?

Hij kan toch gebeden ... verhoren?

Hij laat Zich toch ... verbidden?

Zou voor Hem iets te wonderlijk en iets ... onmogelijk zijn?

Hanna berust niet. Want berusten ... is heidens.
Rusten is christelijk.
Maar rust vind je pas ... als alle onrust is uitgewoed.
Als dat - wat ons ontrust - voor de HERE is neergelegd.

*

Bidden, broeders en zusters, jongens en meisjes, is voor Hanna: Je hart uitstorten voor het aangezicht van de HERE.
Hanna's hart - met alles wat daarin stormt en schreeuwt, leeft en sterft ... het wordt voor de ogen van de HERE uitgestort, leeggegoten.
Nu moet alles eruit - maar dan ook alles - er uit wat er in zit.
Voor zijn aangezicht moet alles van haar leven liggen:
- al haar verdriet,
- heel de gebrokenheid van haar vrouw-zijn,
- de jaloezie van haar mededingster Peninna,
- de machteloosheid van haar leven,
- de eenzaamheid en de opstandigheid.
Hij moet het horen, Hij moet het zien.
Hier in Gods huis, voor zijn aangezicht, moet alles van haar mislukte leven liggen ... dan, dan is het pas goed.
Dan pas vind je vrede en rust.
Samuël, zoon van ontelbare gebeden.

Er zijn mensen, broeders en zusters, jongens en meisjes, die hun hart dicht-houden ... voor mensen en voor God.
Ze kunnen niet praten over hun diepste gevoelens.
Ze kunnen niet bidden tot God.
Hun hart blijft gesloten, er komt niets uit.
Er zijn - gelukkig - ook mensen, die geleerd hebben - van jongs af aan - hun hart uit te storten voor Gods aangezicht, voor God Zélf.
Die laatsten ... dát zijn bidders.
Zij vinden vrede en rust.
Hén is God ... genadig.

*

Luister maar naar wat de man Gods - Eli - tot Hanna zegt.
Het gesprek met deze zwaar-beproefde vrouw, overtuigt hem ... dat hij te maken heeft met een vrouw die weet ... waar ze met haar nood terecht kan.
Hij heeft haar oprechtheid gezien.
En Eli wordt ineens weer wat hij behoort te zijn: De man Gods, die namens de HERE mag spreken: "Ga heen in vrede, en de God van Israël zal u geven wat gij van Hem gebeden hebt."
Zou Eli geweten hebben wat Hanna van de HERE heeft gebeden?
De HERE heeft uw gebed ... verhoord. Hanna ... God is genadig!

*

Met deze woorden van de man van God, broeders en zusters, jongens en meisjes, daalt de vrede van HERE - die op elk gelovig gebed volgt - in haar hart (Filippenzen 4:6,7).

Hanna heeft haar zorgen bij de HERE gebracht en ... ze heeft ze bij Hem gelaten. In haar hart groeit de rust en de zekerheid dat haar gebed is verhoord.

Ook uiterlijk is de verandering opvallend.

Haar eetlust komt terug.

Haar gezicht straalt geen droefheid maar blijdschap uit.

Dat is leven uit de zekerheid van je geloof.

Leven uit de goedheid en de genade van God.

Nu wordt het feest in Hanna's leven.

Het licht is doorgebroken.

Haar moederschoot draagt het - van God gebeden - kind.

En een jaar later baart Hanna haar eerstgeboren zoon.

"Zij noemde hem Samuël, want /zeide zij/ ik heb hem van den HERE gebeden."

*

Samuël, kind van ontelbare gebeden!

Tot vijf keer toe wordt zijn naam in de laatste verzen van dit hoofdstuk genoemd.

Het kind van belofte en gelofte.

Twee jaar, misschien wel drie, heeft Hanna haar zoon gespeend.

Borstvoeding - zeggen wij dan.

Dan gaan ook zij samen op, moeder en zoon.

Zij brengt hem.

En het kind is nog maar een kind.

Ze brengt haar zoon - het kind van Gods genade - voor Zijn aangezicht, in Zijn huis.

Als Hanna haar zoon naar Silo brengt ... wil zij niet met lege handen komen.

Haar zoon is het grootste offer dat zij brengt.

Maar er komt een royaal dankoffer bij: Drie stieren, een efa meel en een kruik wijn.

Hanna geeft niet mondjesmaat, maar overvloedig.

Heeft de HERE haar ook niet overvloedig gegeven.

Nadat de stier is geslacht ... brengen Elkana en Hanna hun zoon Samuël - een kleine jongen nog - tot Eli, de hogepriester.

Onder zijn zegen is Hanna destijds naar Rama teruggegaan, de laatste keer dat zij hier was.

Nu komt zij terug, gezegend en dankbaar.

"Om deze jongen heb ik gebeden, en de HERE heeft mij gegeven, wat ik van Hem gebeden heb."

Moeder en kind.

Samen in het huis van de HERE.

Het is als bij de doop van een kleine baby.

Samen in het huis van de HERE.

'HERE, hier zijn we. We hebben U gebeden om dit kind.

U hebt onze gebeden verhoord.

Hier zijn we dan. We brengen ons kind bij U, in uw huis.

Omdat het bij U hoort. Omdat U, uw hand op ons kind hebt gelegd.

Wij geven het aan U terug.' Samuël, zoon van ontelbare gebeden.

*

Wie zwijgt stemt toe. Zeker geldt dat hier.
De komst van Samuël betekent een nieuw begin.
Gods werk gaat door.
Zijn plannen falen niet.
Samuël wordt ingezet.
Afgestaan door Hanna.
Ontvangen door Eli.
Opgeleid te Silo.
Om straks de dienst over te nemen.
Gods Woord te verkondigen.
Straks zal hij de eerste en de tweede koning zalven.

Hanna heeft haar zoon kunnen loslaten, ... omdat ze hem aan God had teruggegeven.
Dat is, broeders en zusters, jongens en meisjes, het geheim van de opvoeding.
Opvoeden is loslaten!
Hoe moeilijk dat soms kan zijn.
Hoe veel dat soms van je als ouders vraagt.
Maar je kind - waar je zo intens veel van houdt - aan God teruggeven.

Ik moest nog even denken aan die woorden van Hanna: Om deze jongen heb ik gebeden.
Het zouden woorden kunnen zijn van al die anderen ... die ook graag vader of moeder hadden willen worden.
Het zouden ook woorden kunnen zijn van ouders die met God worstelen in het gebed ... om het leven en de gezondheid van hun kind.
Maar soms verhoort de HERE gebeden anders dan wij ons hadden voorgesteld.
Er is uitzicht en toekomst - niet omdat wij het zien, maar omdat de HERE het werk ter hand heeft genomen.
Hij zal niet rusten voor Hij dat werk tot zijn doel en bestemming heeft gebracht.

De HERE! Als je thuis nog eens 1 Samuël 1 doorleest ... zul je ontdekken hoe vaak zijn naam in dit hoofdstuk wordt genoemd.
De HERE. JAHWE, God van het verbond.
- De HERE had haar moederschoot gesloten.
- Ik heb mijn hart uitgestort voor het aangezicht van de HERE.
- Toen ... dacht de HERE aan haar.
- Ik heb hem van de HERE gebeden.
- De HERE doe slechts zijn woord gestand.
- De HERE heeft mij gegeven wat ik van Hem gebeden heb.
- Daarom sta ik hem aan de HERE af.

De HERE. De God van het verbond.
Hij staat aan het begin van een mensenleven.
Hij staat aan het einde ervan.

Maar steeds is Hij Dezelfde.
De God en Vader van zijn volk: van Samuël en van ons allemaal.

*

En eigenlijk, broeders en zusters, jongens en meisjes, gaat dit verhaal van Samuël nog veel dieper.
Opeens ontdekt je dat Samuël het kind is van een heel volk: van het volk Israël.
Hanna is ... moeder ... Israël.
De HERE heeft haar moederschoot, de schoot van moeder Israël gesloten.
Het is de tijd van Richteren en Ruth.
De tijd, dat iedereen maar dacht wat 't ie vond te moeten doen.
Een leider in Israël ontbreekt.
Er zijn nog maar weinigen die naar Silo trekken om de HERE daar te dienen.
Het Woord van de HERE is schaars.
Hofni en Pinehas, de zonen van Eli, zijn nietswaardige lieden.
De eer van God is weg uit Israël: Ikabood.
De HERE heeft de moederschoot gesloten.

En dan - na ontelbare gebeden - een woord, een zoon: Samuël, de HERE heeft verhoord.
Een nieuw begin met God.
Een richter en een man van God.

*

De zoon, die geboren werd op het gebed - wiens naam hem daar dag aan dag aan herinnert - wordt zélf een man van gebed.
Niet-bidden is voor hem hetzelfde als ... zondigen tegen Gods gebod.
God vraagt, broeders en zusters, jongens en meisjes, van mensen ... het gebed.
En Hij antwoordt. Soms kan de hemel voor een tijd gesloten lijken.
Soms kan de HERE de moederschoot van de profetie op slot doen.
Maar het gebed van een rechtvaardige vermag veel.
Soms kan de geboorte van een kind ... een nieuw begin met God worden.
Met de HERE. De God van het verbond.
De God en Vader van onze Here Jezus Christus ... die bij de doop zulke geweldige beloften aan een mensenkind meegeeft.

Niet alle zonen van ontelbare gebeden hoeven daarom predikant of evangelist te worden.
Maar - na Goede Vrijdag en na Pasen - staan ook wij ... onszelf en onze kinderen af.
Omdat wij die God willen dienen, biddend, gelovend.
Want Hij heeft ons gegeven, wat wij van Hem hebben gebeden: het liefste, het kostbaarste: Zijn eigen Zoon.
Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden 24 mei 1992

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !